

Bro-reactie voorontwerp-rijksinpassingsplan Bergermeer
Gasopslag

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Totstandkoming voorontwerp-rijksinpassingsplan	6
2.1	Belangen lokale overheid	6
2.2.	Locatie Bergermeer	7
3.	Nationaal belang	9
4.	MER	11
4.1	Procedure MER	11
4.1.1	Algemeen	11
4.1.2.	MER is niet overeenkomstig de richtlijnen opgesteld	12
4.1.3.	Geen rekening gehouden met zienswijzen en adviezen	13
4.1.4.	Nieuwe onderzoeksgegevens	13
4.2	Vertaling van het MER	14
4.2.1.	Algemeen	14
4.2.2.	Puttenlocatie	14
4.2.3.	Leidingaanleg	17
4.2.4.	Conclusie	18
5.	Natuurwaarden Loterijlanden	19
5.1	Algemeen	19
5.2.	Natuurbescherming / flora- en fauna	19
5.3.	Water	20
5.4.	Bodem	21
5.5.	Geluid	21
5.6.	Conclusie	22
6.	Externe veiligheid	23
6.1.	Toepassen wettelijke regelingen	23
6.1.1.	Rekenmethode/QRA	23
6.1.2.	Ten onrechte niet geanticipeerd op nieuwe Bevi buisleidingen	23
6.2.	Bevi in het voorontwerp-rijksinpassingsplan	23
6.2.1.	Regionale functie bedrijventerrein	23
6.2.2	Grenswaarde voor plaatsgebonden risico niet voldaan	24
6.2.3	Het voorontwerp-rijksinpassingsplan beschikt niet over een verantwoording groepsrisico	25
6.2.4.	Reeds aanwezige bedrijven	27
6.2.5.	Conclusie	27
6.3.	Beleid externe veiligheid gemeente Bergen puttenlocatie	27
7.	Bevingen	29
8.	Uitvoerbaarheid	31
8.1.	Exploitatieplan	31
8.2.	Inrichtingsmaatregelen / evaluatieprogramma	31

8.3	Financiële en uitvoerbaarheid _____	32
8.4.	Ontbreken politieke en maatschappelijke draagvlak _____	33
9.	Regels _____	35
9.1	Artikel 3 _____	35
9.2	Artikel 6 _____	35
9.3	Artikel 8 _____	35
9.3.1	Inleiding _____	35
9.3.2	Artikel 8.3: binnenplanse ontheffingsmogelijkheid is onvoldoende objectief (I) _____	35
9.3.3.	Er vindt geen ontheffing plaats van beperkende voorschriften (II) _____	36
9.3.4.	De binnenplanse ontheffing heeft geen betrekking op ondergeschikte delen van het bestemmingsplan (III) _____	36
	Conclusie _____	38

1. Inleiding

Bij brief van 21 oktober 2009 heeft u het voorontwerp-rijksinpassingsplan Gasopslag Bergermeer aan de colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Heiloo en Schermer aangeboden. In deze reactie in het kader van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) wordt nader ingegaan op de onzorgvuldige voorbereiding en ondeugdelijke motivatie per deelonderwerp van het voorontwerp-rijksinpassingsplan.

Mede ingegeven door de beperkte tijd die ons hiervoor wordt geboden en de omvang en complexiteit van de onderhavige materie, betreft het hier een eerste reactie op het voorontwerp-rijksinpassingsplan. Wij behouden ons uitdrukkelijk het recht voor deze (ook ten aanzien van latere versies van het (voorontwerp-)rijksinpassingsplan) op een later tijdstip aan te vullen, c.q. uit te breiden dan wel andere, nieuwe punten naar voren te brengen.

Gemakshalve wordt in deze Bro-reactie gesproken van voorontwerp-rijksinpassingsplan. Omdat het ministerie van EZ kennelijk van mening is dat huidig voorontwerp als ontwerp in procedure kan worden gebracht, kan in alle gevallen voor voorontwerp-rijksinpassingsplan ook rijksinpassingsplan worden gelezen. Gemakshalve wordt in dit document gesproken over voorontwerp-rijksinpassingsplan.

In hoofdstuk 2 gaan wij in op de totstandkoming van het voorontwerp-rijksinpassingsplan.

Wij stellen in hoofdstuk 3 dat het nationaal belang niet blijkt uit nationaal (ruimtelijk) beleid of anderszins, en dat zich hier derhalve geen situatie op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) voordoet waarin een rijksinpassingsplan mag worden vastgesteld, althans dat het toepassingsbesluit tot het toepassen van de rijkscoördinatieregeling op onjuiste en misleidende en wellicht wat tendentieuze gronden is genomen.

Voorts zijn wij van oordeel dat het MER de besluitvorming van het voorontwerp-rijksinpassingsplan niet kan dragen. Het MER is onzorgvuldig en bovendien niet in overeenstemming met de daarvoor opgestelde richtlijnen, tot stand gekomen. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt vervolgens niet ingegaan op de hieromtrent door de belanghebbenden en adviseurs uitgebrachte zienswijzen en adviezen. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is tot slot onzorgvuldig gemotiveerd op welke gronden is afgeweken van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA). Bovendien wordt niet ingegaan op de adviezen gegeven door de Commissie voor de m.e.r. (hoofdstuk 4).

De natuurwaarden van onder andere de Loterijlanden zijn op onjuiste wijze opgenomen in het voorontwerp-rijksinpassingsplan. Dit betreft de onderwerpen natuurbescherming/flora- en fauna, water, bodem en geluid (hoofdstuk 5).

De vestiging van een gasopslag heeft vanwege het onderwerp externe veiligheid grote gevolgen voor de regio. Er dient derhalve zorgvuldig te worden ingegaan op de Bevi-wetgeving. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan voldoet echter niet aan de wettelijke vereisten en de gestelde normen op het gebied van externe veiligheid (hoofdstuk 6).

De kans, de grootte en de frequentie van het optreden van bevingen is een groot zorgpunt voor de gemeenten. De gemeenten vragen zich, ingegeven door deze problematiek, af of het Bergermeerveld nu daadwerkelijk geschikt is voor de opslag van gas (hoofdstuk 7).

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan is om verschillende redenen niet uitvoerbaar. Ten eerste is onvoldoende inzicht gegeven in de exploitatie van het plan. Voorts is het voorontwerp-rijksinpassingsplan afhankelijk gesteld van een evaluatieprogramma dat niet uitvoerbaar is. Tevens ontbreken objectieve gegevens ten aanzien van de financiële uitvoerbaarheid en voorziet het plan onvoldoende in het vereiste van een politiek en maatschappelijk draagvlak (hoofdstuk 8).

In hoofdstuk 9 zijn opmerkingen over de regels opgenomen.

Wij besluiten met een conclusie.

2. Totstandkoming voorontwerp-rijksinpassingsplan

2.1 Belangen lokale overheid

Op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de algemene rechtsbeginselen van democratische besluitvorming dient bij een omvangrijk project als het onderhavige, de nodige zorgvuldigheid te worden betracht ten aanzien van de voorbereiding hiervan en de besluitvorming hierover en dient bovendien een deugdelijke motivering voorhanden te zijn voor de hierbij gemaakte (ruimtelijke) keuzen die voor de lokale bevolking en overheden verstrekkende gevolgen (zullen) hebben.

Ondanks herhaaldelijke toezeggingen van de minister van Economische Zaken (EZ) dat tijdens dit project grote zorgvuldigheid moet worden betracht vanwege de grote impact die dit project in de betrokken gemeenten heeft, zien de gemeenten zich keer op keer geconfronteerd met een strak gehanteerde, onrealistische planning. De gemeenten zijn hierdoor in hun (rechtsbeschermings)belangen geschaad. De thans gevoerde procedures scheppen bij alle betrokken partijen bovendien weinig vertrouwen en zetten het maatschappelijke en politieke draagvlak voor dit project nader onder druk.

Het baart de gemeenten grote zorgen dat een voorontwerp-rijksinpassingsplan tot stand kan komen zonder dat de betreffende gemeenten als kenner van de omgeving zijn geconsulteerd. Duidelijkheid over de locaties voor dit project hebben de gemeenten eerst verkregen bij het ter beschikking komen van het voorontwerp-rijksinpassingsplan op 15 oktober 2009. Wij overleggen in dit verband hierbij de brieven van 9 en 20 oktober 2009 betreffende de procedure en het besluitvormingsproces aangaande het voorontwerp-rijksinpassingsplan (bijlage 1 en 2). Wij verzoeken de inhoud van de brieven hier dan ook als herhaald en ingelast te beschouwen.

Het uitgangspunt van de Wro is gestoeld op het principe dat aan beleidswijzigingen een integrale weging van belangen op eenzelfde niveau vooraf dient te gaan. Uit die weging volgen normaliter kaders voor inpassing op een lager niveau. Niet voor niets zijn bestemmingsplannen afgeleid uit provinciale plannen en deze zijn op hun beurt weer afgeleid uit rijksplannen.

De "gasrotonde" is een project van nationaal belang. Weging voor de locatiekeuze zou dan ook in eerste instantie op nationaal niveau moeten plaatsvinden. Tevens dient integraal gewogen te worden: d.w.z. dat de doelstellingen van de gasrotonde moeten worden gewogen tegen andere nationale, regionale of Europese doelstellingen. Pas in tweede instantie, zou gekeken moeten worden naar lokale inpassing.

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt direct gefocust op lokale inpassing. Dit is strijdig met het principe van een goede ruimtelijke ordening. Vervolgens wordt lokaal en regionaal beleid, dat overigens ook een uitwerking is van nationaal beleid, afgedaan als zijnde van een lagere orde en daarom ondergeschikt aan de wetgeving waarop de gasrotonde gebaseerd is. Deze onjuiste werkwijze leidt tot rechtsonzekerheid, waarbij de

maatschappelijke kosten van de gasrotonde zonder enige weging worden doorgeschoven naar het regionale en lokale beleidsniveau.

Wij constateren dat het voorontwerp-rijksinpassingsplan op verschillende onderdelen in strijd is met de bestaande wet- en regelgeving van verschillende bestuurslagen. Bijvoorbeeld omtrent het onderwerp externe veiligheid (hoofdstuk 6 en 9) en de SER-ladder (hoofdstuk 8). Tevens zijn de opgenomen beleidsuitgangspunten in strijd met de Provinciale Structuurvisie, "Mooi Nederland" en de stedenbouwkundige opzet van het bedrijventerrein zoals vastgelegd in het geldende bestemmingsplan "Bedrijventerrein Boekelermeer Zuid 2" (zo is de Boekelermeerweg die toegang tot de installaties op de Boekelermeer moet geven thans bestemd voor een fietspad).

Deze opsomming van de wet- en regelgeving waarmee het voorontwerp-rijksinpassingsplan in strijd is, is niet uitputtend en omwille van de tijd niet nader uitgewerkt. Desalniettemin wijzen wij u op de naar ons oordeel tekortkomingen in de beschrijvingen van bestaande wet- en regelgeving in het voorontwerp-rijksinpassingsplan, hetgeen in strijd is met de goede ruimtelijke ordening.

2.2. Locatie Bergermeer

Tijdens de voorlichtingbijeenkomst aan de raden en aan de portefeuillehouders van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Heiloo en Schermer is hardop nogmaals de vraag gesteld waarop de keuze Bergermeer als geschikt veld voor gasopslag is gekozen, is gebaseerd.

Hierbij wordt de argumentatie aangevoerd dat in Nederland initiatiefnemers een gasveld onderzoeken en bij door initiatiefnemer gebleken geschiktheid deze een aanvraag kunnen indienen voor de opslag van gas. Het ministerie van EZ ziet hierin geen rol als coördinerend bevoegd gezag met een bepaalde ambitie waar het gasopslag en gasrotonde betreft.

Alhoewel meerdere malen door de gemeenten en burgers is gevraagd naar een landelijke 'MER' om de locaties voor aardgasopslag inzichtelijk te maken wordt hierop niet ingegaan. Verbazend is het derhalve dat in het kader van de CO2-opslag in Barendrecht wel een inventarisatie wordt gedaan naar potentiële locaties (TNO-034-UT-2009-02024). In dit verband willen wij bijvoorbeeld opmerken dat gasopslag plaatsvindt in één van de drie seismisch actieve velden van Nederland. Maar een onderzoek hiernaar wordt kennelijk niet nodig geacht.

In de locatiediscussie wordt het vergelijk gezocht met offshore wind, waar het ministerie van V&W wel locaties zou hebben aangewezen waar offshore wind gerealiseerd kan worden in verband met geldende beperkingen en randvoorwaarden offshore.

Offshore wind wordt gerealiseerd, omdat het niet mogelijk blijkt te zijn voldoende onshore wind te realiseren, vanwege de grote maatschappelijke weerstand tegen windmolens op land. Die argumenten staan los van de realisatie van offshore wind.

Begin 2005 is de Noordzee vrijgegeven voor de verdere ontwikkeling van windturbineparken. Waarna een stormloop ontstond op de 'beschikbare locaties'. Sinds die tijd zijn er vele nieuwe initiatieven ontwikkeld. Op 6 juni 2005 stuurt de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat een Kamerbrief waarin het volgende staat:

'Sinds de publicatie van de nieuwe "Beleidsregels inzake toepassing Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) op installaties in de exclusieve economische zone" (29 december 2004), zijn door zes initiatiefnemers in totaal 78 (concept-) startnotities ingediend voor offshore windturbineparken op 48 unieke locaties met een totaalvermogen van maximaal 21.000 MW. Volgens de huidige planning zouden de eerste MER-richtlijnen binnenkort moeten worden vastgesteld. Het zeer grote aantal initiatieven voor windturbineparken op zee alsmede enkele recente ontwikkelingen staat een ordentelijke procedureafhandeling op dit moment in de weg. Zo heeft de Commissie MER in haar recent uitgebrachte advies ten behoeve van de op te stellen MER richtlijnen onder meer geadviseerd om een nadere studie uit te voeren met als doel inzicht te krijgen op welke wijze maximaal vermogen uit windenergie op de Noordzee gerealiseerd kan worden met zo min mogelijk negatieve gevolgen voor het milieu. Hieruit zou een toetsingskader voor vergunningverlening kunnen volgen.'

Parallel werken overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties op dit moment aan de situatie na 2010. Daarvoor is de Strategiegroep Transitie Offshore Wind in het leven geroepen.

Is het geen zaak dat voor de ontwikkeling van de leveringszekerheid van gas tevens een dergelijke strategiegroep in het leven geroepen wordt, voordat de volgende initiatiefnemer een gasveld beoordeelt als uitermate geschikt voor de opslag van gas? Terwijl een toetsingskader voor goede ruimtelijke ontwikkeling ontbreekt? Hoe voorkomen we in Nederland een wild-westen ten aanzien van claims van energiebedrijven voor alternatief gebruik van uitgeputte gasvelden, gestimuleerd door een ontbrekend toetsingskader vanuit de rijksoverheid?

Ons inziens is het tot stand komen van de keuze Bergermeergasveld niet gebaseerd op objectieve (ruimtelijke) standpunten. Uiteraard zijn in het MER milieutechnische afwegingen geweest met betrekking tot de daarin voorgedragen (alternatieve) locaties, echter in onderhavig voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt op geen enkele wijze ruimtelijk gemotiveerd waarom voor deze locaties is gekozen.

3. Nationaal belang

Overeenkomstig artikel 3.28 lid 1 Wro mag een (rijks)inpassingsplan slechts worden vastgesteld indien sprake is van nationaal belang. Overeenkomstig artikel 3:35 Wro moet het rijk in dat geval een toepassingsbesluit nemen, waarin is bepaald dat de verwezenlijking van een onderdeel van het nationaal ruimtelijk beleid het wenselijk maakt een rijksinpassingsplan vast te stellen en/of de totstandkoming van de uitvoeringsbesluiten te coördineren.

Op pagina 9 e.v. van het voorontwerp-rijksinpassingsplan is de noodzaak van ondergrondse gasopslag uiteen gezet:

- het worden van aanbieder van gasflexibiliteit en
- voorzieningszekerheid van aardgas voor Nederland en de nationale economie.

Citaat p. 9 voorontwerp-rijksinpassingsplan:

“De gasvoorraden in Nederland zullen de komende jaren fors teruglopen. Uiteindelijk zal steeds meer gas, van steeds verder moeten worden aangevoerd en zal Nederland moeten omschakelen van gasproductie en gasexport naar gasimport. Ondergrondse opslagvoorzieningen zijn daarom in de toekomst essentieel om gasvraag en -aanbod op elkaar te laten aansluiten. Gezien de centrale positie van Nederland in Noordwest Europa, de hoogwaardige kennis van gastehnologie en gasopslag in leeg-geproduceerde gasvelden, de uitstekende gasinfrastructuur en de mogelijkheden voor ondergrondse gasopslag heeft Nederland de potentie nieuwe gasstromen aan te trekken en te verdelen en hiermee een aanbieder van gasflexibiliteit in de Noordwest-Europese gasmarkt te worden.

De realisatie van de gasrotonde is zowel van belang voor de voorzieningszekerheid van aardgas in Nederland als voor de nationale economie.”

De gemeenten onderkennen het belang van een voorzieningszekerheid van aardgas voor zowel de korte als de lange termijn, maar zetten grote vraagtekens bij de wijze waarop het Rijk deze voorzieningszekerheid wil garanderen. Uit de motivering voor de keus van de Bergermeer als onderdeel van de gasrotonde blijkt dat deze locatie louter en alleen is gekozen omdat de initiatiefnemer en “leider” van het consortium Bergermeer Partnergroep, TAQA energy B.V. een concessie voor dit veld heeft. Met andere woorden het is niet het Rijk dat, na uitvoerige studie van alle mogelijk geschikte locaties een keus maakt, maar dat een “willekeurige” initiatiefnemer de locatie bepaalt. Het zijn derhalve geen ruimtelijke nationale belangen die een keus voor de Bergermeer rechtvaardigen, maar de economische belangen van een concessiehouder en het daaraan gelieerde consortium.

In de memorie van toelichting bij de Wro (TK 2002-2003 28916, nr. 3, p. 38 e.v.) is aangegeven dat het in een geval van nationaal belang gaat om situaties waarin het rijk zelf direct en juridisch bindend de bestemming van een concreet gebied en het gebruik daarvan wil vastleggen in verband met (inter)nationale belangen.

Belangrijk uitgangspunt daarbij is een goede doorwerking van het nationaal ruimtelijk beleid. De aanwijzing van een project als van nationaal belang dient dan ook rechtstreeks voort te vloeien uit het nationaal ruimtelijk beleid.

De genoemde passages uit de memorie van toelichting bij de wet van 25 september 2008 en bij de Wro, bevatten geen legitimatie op grond waarvan onderhavig project onderdeel uitmaakt van het nationaal beleid. Het nationaal (ruimtelijk) beleid is vastgelegd in de Nota Ruimte. Wij stellen vast dat onderhavig project niet is opgenomen in de Nota Ruimte. De motivatie op pagina 33 en 34 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan is dan ook ondeugdelijk. Daarnaast wordt in de rapportage "Realisatie nationaal ruimtelijk beleid onder de nieuwe Wro" gasopslag of gastransport niet genoemd als onderwerp van het nationaal ruimtelijke beleid.

Met de term "nationaal belang" wordt gesuggereerd dat de belangen van de natie, ofwel het algemeen belang van alle inwoners van Nederland, zijn/is gediend. Een nationaal belang kan dus niet enkel een (deel)belang zijn van de nationale staat, zoals hier dat van de minister van EZ; onderhavig gesteld nationaal belang is hier ten onrechte gestoeld op louter een economisch belang (en geen algemeen, nationaal belang) van alleen de minister van EZ, waarbij de beoordeling van andere (ruimtelijke) belangen, als natuur, volksgezondheid, etc. volledig buiten beschouwing is gelaten.

Terzijde wordt nog opgemerkt dat met het in het in het voorontwerp-rijksinpassingsplan (op p. 5) genoemde Koninklijk Besluit van 31 oktober 2008 geen nationaal belang is gegeven, maar slechts het openbaar belang wordt erkend van de te verrichten werken in het kader van de Belemmeringenwet Privaatrecht.

Wij stellen vast dat onderhavig project niet is neergelegd in nationaal (ruimtelijk) beleid en het nationaal belang ook anderszins ontbeert, zodat hier iedere wettelijke grondslag een rijksinpassingsplan vast te stellen, ontbreekt. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan is dan ook in strijd met het bepaalde in artikel 3.28 Wro.

4. MER

4.1 Procedure MER

4.1.1 Algemeen

Op 11 november 2007 hebben de gemeenten en andere bevoegde gezagen en adviseurs de startnotitie milieueffectrapport (MER) Gasopslag Bergermeer ontvangen. Van de startnotitie is kennis gegeven op 22 november 2007. Naar aanleiding van deze startnotitie zijn richtlijnen opgesteld waarover de Commissie voor de m.e.r. (hierna: Commissie) op 25 januari 2008 heeft geadviseerd. Het advies van de Commissie aangaande de richtlijnen, luidt dat het MER onvoldoende basis biedt voor het laten meewegen van de milieubelangen in haar besluitvorming en dienaangaande de volgende informatie ontbreekt:

- een beschrijving van alternatieve combinaties van de puttenlocatie/behandelingen en compressorfaciliteiten en het leidingencomplex, waaronder technisch en milieukundig geoptimaliseerde alternatieven, alsmede de effecten daarvan op natuur en landschap, zowel voor de korte als de lange termijn;
- een onderzoek naar alternatieven voor de gasbehandelings- en compressie-installaties;
- de kans, frequentie, omvang en intensiteit van het optreden van (eventuele) aardbevingen en bodembewegingen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de (bebouwde) omgeving en de integriteit van het gasveld;
- het plaatsgebonden- en groepsrisico van de installaties, de leidingen en het transport;
- een voor bestuurlijke besluitvorming geschikte samenvatting.

Daarnaast bevatten de startnotitie en de richtlijnen een voorgeschreven werkwijze ten aanzien van het beschrijven van de alternatieven, de referentiesituatie, het MMA en milieuaspecten, als diepe ondergrond, risico's, bodem en water, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie, energie, lucht, licht en geluid.

In 2008 is het MER opgesteld en op 17 november 2008 is het MER uitgebracht welke op 7 januari 2009 voor advies is voorgelegd aan de Commissie.

Op het MER zijn vervolgens de volgende (eerste) aanvullingen gedaan:

1. Additionele notitie d.d. 5 januari 2009 als gevolg van het niet aanvaarden van het MER door de gemeente Bergen;
2. Memo d.d. 24 februari 2009 als reactie op de vragen van de Commissie d.d. 19 februari 2009;
3. Aanvulling MER d.d. maart 2009 als gevolg van de opmerkingen van de Commissie d.d. 2 maart 2009;

De Commissie heeft in haar toetsingsadvies d.d. 11 mei 2009 geconcludeerd dat in het MER en de aanvullingen daarop essentiële informatie over mogelijke effecten van het voorkeursalternatief op de beschermde natuur ontbreekt.

Het MER is vervolgens met de volgende rapportages (voor een tweede keer) aangevuld:

4. Rapportage stuwefecten damwanden BGM op geohydrologie en kwel d.d. mei 2009;
5. Passende beoordeling Natuurbeschermingswet Gasopslag Bergermeer d.d. mei 2009;

De Commissie heeft op 9 juni 2009 het definitieve toetsingsadvies uitgebracht en is van mening dat in de combinatie van het oorspronkelijke MER, de eerste en de tweede aanvullingen de essentiële informatie voor besluitvorming aanwezig is.

4.1.2. MER is niet overeenkomstig de richtlijnen opgesteld

Wij stellen ten eerste dat het MER niet overeenkomstig de richtlijnen is opgesteld.

Onder 4.2 van de richtlijnen wordt gesteld dat onderzoek moet worden gedaan naar de verschillende tracéalternatieven op basis van milieuoverwegingen. Dit onderzoek is in onderhavig MER ten onrechte niet uitgevoerd. In het verlengde daarvan zijn voorts ook alternatieve locaties binnen Nederland volledig buiten beschouwing gelaten. Dat klemt te meer, nu het in beschouwing nemen van alternatieven (en het beschrijven van de daarvan te verwachten gevolgen voor het milieu) juist een essentieel onderdeel van het MER is.

De samenvatting van het MER is daarnaast niet objectief en onvoldoende geschikt voor besluitvorming. Overeenkomstig artikel 7:10 lid 1 sub h van de Wet milieubeheer (Wm) moet het MER een samenvatting bevatten die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft op de volgende punten:

- de beoordeling van het MER;
- de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteiten;
- de beschreven alternatieven.

De samenvatting moet een document zijn, waardoor het publiek en de besluitvormers zich in hoge mate kunnen laten leiden. De samenvatting van het MER voldoet echter niet aan dit vereiste, alleen al vanwege het feit dat het opstellen ervan 5 aanvullingen zijn geweest (zie boven). Op de onderwerpen archeologie, geluid, natuur, geomechanica, landschap, cultuurhistorie en externe veiligheid is de samenvatting té summier en biedt deze bovendien een onvoldoende objectieve weergave van de uitkomsten van de in het kader van voornoemde onderwerpen uitgevoerde onderzoeken. Bijvoorbeeld de discrepantie tussen de paragrafen 4.2, het MMA en 4.3, het uitvoeringsalternatief, of het verdwijnen van de Grutto als gevolg van de boortorens.

Verder wordt in de samenvatting toegeschreven naar bepaalde alternatieven en is geen sprake van een vergelijking van feitelijkheden. Bijvoorbeeld het inpassen in het landschap en de ruimtelijke en bestuurlijke afweging. Voor de vereiste objectieve bestuurlijke afweging en besluitvorming is de samenvatting dan ook onbruikbaar.

De conclusie van de samenvatting is daarenboven onjuist. Op pagina 6 van de samenvatting zijn de belangrijkste gevolgen van het MER beschreven. Het belangrijkste natuureffect is daarbij onder meer achterwege gelaten, namelijk de blijvende verstoring van de weidevogels in de Loterijlanden bij jaarrond boren. Ook is de samenvatting niet aangepast op alle aanvullingen. De samenvatting is reeds om die reden incompleet, alsook niet in overeenstemming met de richtlijnen en in strijd met het bepaalde in artikel 7:10 lid 1 sub h Wm.

De Commissie heeft in haar richtlijnen expliciet aangegeven dat in het MER conform artikel 7.10 lid 1 sub b Wm moet worden ingegaan op het voornemen en de alternatieven. In dit geval bestaan de alternatieven uit locatiealternatieven en uitvoeringsalternatieven. Dit betekent dat de beschreven alternatieven duidelijk inzicht moeten bieden in een locatiekeuze en uitvoering. In het MER zijn de redelijkerwijs te beschouwen alternatieven onderbelicht gebleven. Voorts is toegeschreven naar de voorkeuren. Dit geldt zowel voor de putten- als de gasbehandelings- en compressielocatie.

Het MER is daarmee niet in overeenstemming met de richtlijnen en bovendien in strijd met artikel 7.10 lid 1 sub b en h Wm opgesteld. Het MER biedt derhalve onvoldoende onderbouwing voor de besluitvorming in het voorontwerp-rijksinpassingsplan.

4.1.3. Geen rekening gehouden met zienswijzen en adviezen

Op 13 februari 2009 en 7 mei 2009 (bijlage 3 en 4) zijn zienswijzen en adviezen uitgebracht over het MER. In het MER noch het voorontwerp-rijksinpassingsplan is rekening gehouden met deze zienswijzen en adviezen, hetgeen getuigt van een onzorgvuldige voorbereiding en onvoldoende motivering van de besluitvorming.

4.1.4. Nieuwe onderzoeksgegevens

Na het uitkomen van het MER zijn nieuwe onderzoeksgegevens bekend geworden die de conclusie van het MER (kunnen) beïnvloeden. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan motiveert onvoldoende op welke wijze rekening is gehouden met andere dan de voor de in het MER beschreven gevolgen voor het milieu vanwege onder andere bevingen en externe veiligheid.

Met betrekking tot bevingen zijn de conclusies van het rapport van het Massachusetts Institute of Technologie d.d. 8 oktober 2009 weliswaar in het voorontwerp-rijksinpassingsplan opgenomen, maar hierin op onjuiste wijze geïnterpreteerd. Zo kan het toegepaste model de in het verleden voorgedane bevingen niet verklaren, waardoor de uitkomsten onbetrouwbaar zijn. Het onderzoek maakt bovendien geen onderdeel uit van het MER. Weging van deze rapportage heeft nu niet kunnen plaatsvinden. Wij sluiten niet uit dat het bekend zijn met deze rapportage tot een andere conclusie in het MER had kunnen leiden, nu deze essentiële milieu-informatie ontbreekt.

Ten aanzien van externe veiligheid wijkt de conclusie van het MER af van de plaatsgebonden risico-contour (Bevi-contour) zoals die is opgenomen in het voorontwerp-rijksinpassingsplan.

In de nieuw bekend geworden onderzoeksgegevens, zoals die zijn opgenomen in het addendum bij de oprichtingsvergunningaanvraag artikel 8.1 Wm voor de gasbehandelings- en compressie-installatie Boekelermeer d.d. 11 mei 2009, is de veiligheidscontour vanwege modellering, technische aanpassingen aan de installatie en het verlagen van de faalfrequentie met de helft teruggebracht. Deze nieuwe gegevens zijn ten onrechte echter niet meegenomen in de conclusies van het MER. Wij sluiten niet uit dat het bekend zijn met nieuwe gegevens als bovenvermeld tot een andere conclusie van het MER had kunnen leiden. Bijvoorbeeld met betrekking tot geschiktheid van de andere alternatieven voor gasbehandeling en compressie.

4.2 Vertaling van het MER

4.2.1. Algemeen

Ingevolge artikel 7.37 van de Wm dient het besluit, in casu het voorontwerp-rijksinpassingsplan, in ieder geval te vermelden op welke wijze rekening is gehouden met de in het MER beschreven gevolgen voor het milieu. Bovendien dient het voorontwerp-rijksinpassingsplan gemotiveerd aan te geven op welke wijze in de besluitvorming rekening is gehouden met de informatie uit het MER, alsmede met de schriftelijke en mondeling ingebracht zienswijzen en de adviezen van belanghebbenden, wettelijke adviseurs en de Commissie. De uitkomsten van het MER wegen zwaar mee bij de besluitvorming waartoe het MER dient.

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan wijkt op twee belangrijke onderdelen (de locatie voor het puttenterrein en de wijze van leidingaanleg door de Loterijlanden) af van het zogenaamde MMA (Meest Milieuvriendelijk Alternatief) zoals dit volgt uit het MER. Volgens vaste jurisprudentie kan onder meer vanwege sociaal-economische belangen afgeweken worden van het MMA. Echter, ten gevolge van het zwaarwegende gewicht dat moet worden toegekend aan het MER, alsmede de motiveringsplicht van artikel 7.37 Wm, rust op afwijking van het MMA en dus van het MER een zware motiveringsplicht.

Zoals onder 4.1.3 reeds is gesteld, is in het voorontwerp-rijksinpassingsplan geen rekening gehouden met de ingebrachte zienswijzen en adviezen. Daarnaast is in het voorontwerp-rijksinpassingsplan de puttenlocatie en de leidingaanleg zeer summier beschreven- zonder nadere onderbouwing door middel van bijvoorbeeld onderzoeken - en bovendien is onvoldoende gemotiveerd waarom ten aanzien van deze twee belangrijke onderdelen van het MMA zou mogen worden afgeweken. Daarvoor zijn hier bovendien ook onvoldoende argumenten voorhanden.

4.2.2. Puttenlocatie

In de gevoerde m.e.r.-procedure is stilgestaan bij verschillende alternatieven. Voor de puttenlocatie is naast de bestaande locatie op de Loterijlanden ook gekeken naar een alternatief aan de Groeneweg op het voormalige MOB-terrein vliegveld Bergen. Het MOB-terrein is in het MER aangewezen als het MMA.

De Commissie zegt hierover in haar 1e toetsingsadvies: "Anders dan in het oorspronkelijke MER, wordt in de aanvulling het alternatief MOB-Putten als meest

milieuvriendelijk alternatief aangemerkt. Dit is relevante informatie voor de besluitvorming. De Commissie merkt op dat dit alternatief op onderdelen nog gunstiger scoort dan uit de aanvulling blijkt"

In het 2e advies zegt de Commissie in aanvulling op het 1e advies: "De Commissie constateert dat zowel locatie als beoogde uitvoering van het alternatief 'BGM voorkeur' aanzienlijke milieueffecten met zich meebrengen. De Commissie adviseert bij de besluitvorming te motiveren hoe bij de locatiekeuze en de keuze voor uitvoeringsmaatregelen met deze informatie wordt omgegaan."

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt (op p. 24) bevestigd dat het MOB-terrein in het MER is aangewezen als het MMA. Toch kiest initiatiefnemer voor het voorkeursalternatief in de Loterijlanden. Hiertoe wordt (op p. 25 en 26) een aantal argumenten aangevoerd. Deze argumenten kunnen de keuze voor het afwijken van het MMA echter niet dragen en wel om de volgende redenen.

Argument 1: Uit boortechnische overwegingen wordt gesteld dat een puttenlocatie zo recht mogelijk boven het reservoir moet liggen (p. 23).

Reactie: De Commissie heeft in de richtlijnen voor het opstellen van het MER de volgende richtlijn gegeven voor het onderzoek naar alternatieven voor de puttenlocatie:

"Geef aan of er andere locaties voor de gasputten bestaan die uitvoerbaar (realistisch) zijn en die technische voordelen bieden boven de in de startnotitie genoemde puttenlocatie. Indien deze voorhanden zijn, werk dan op basis daarvan alternatieven uit, waarbij hetzelfde detailniveau dient te worden aangehouden."

Op basis van deze richtlijn zijn in het (uiteindelijke) MER drie varianten uitgewerkt. Deze drie varianten waren technisch mogelijk, omdat deze zich in een bepaalde cirkel rond/boven het veld bevinden. Nu wordt gesteld dat andere locaties vanwege boortechnische overwegingen niet mogelijk zouden zijn. Dit is in strijd met de conclusies die getrokken kunnen worden uit het MER. In het MER zijn de technisch haalbare oplossingen onderzocht. Onduidelijk is waarom de in het MER onderzochte alternatieven toch niet technisch haalbaar zouden zijn en van een technisch haalbare oplossing geen sprake zou zijn indien een puttenlocatie uit boortechnische overwegingen niet zo recht mogelijk boven het reservoir ligt. Als voorbeeld geven wij hier de gasvelden Hargen en groet, waar zeer schuin wordt aangeboord en welke sinds jaren naar tevredenheid functioneren.

Argument 2: De milieueffecten van MOB terrein zijn ex aequo met BGM locatie Loterijlanden.

Reactie: In de argumentatie op p. 25 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt gesteld dat in de huidige situatie, het MOB-terrein "ex aequo" eindigt met het BGM-terrein Loterijlanden. In het oorspronkelijke MER is het MOB-terrein inclusief gasbehandeling onderzocht, in de aanvulling daarop is vervolgens de vergelijking gedaan tussen een aan natuur teruggeven Loterijlanden enerzijds en het MOB-terrein anderzijds.

Op pagina 9 van het advies van de Commissie voor de m.e.r. staat letterlijk dat het MMA ook tijdens de aanlegfase bestaat uit het alternatief MOB Putten (MER 11/05/09, p.9).

De onderbouwing van de conclusie "ex aequo" lijkt dan ook nergens op te zijn gebaseerd. Het terrein zal voor ten minste 50 jaar in gebruik worden genomen. De conclusie/het argument dat milieugevolgen "ex aequo" zijn, is derhalve in strijd met en niet terug te voeren tot het MER. Bovendien wordt hiermee volledig voorbij gegaan aan de effecten op langere termijn (over 10 jaar). De stelling dat nog 10 jaar gas wordt gewonnen op de Loterijlanden is nergens toetsbaar uitgewerkt. Het gebruik voor nog 10 jaar is dan ook niet onderbouwd.

Argument 3: Meer nadelige (geluids)effecten voor Natura 2000 gebied.

Reactie: De geluidsbelasting op het Noord-Hollands Duinreservaat (Natura 200) vanwege het MMA zal minimaal zijn en zeker niet significant. De eventuele geluidseffecten zullen geheel wegvallen tegen reeds aanwezige geluidseffecten veroorzaakt door o.a. verkeer in de binnenduinstrand. Deze "geluidsverwachting" wordt in het voorontwerp-rijksinpassingsplan op geen enkele wijze (bijvoorbeeld door nader onderzoek) gestaafd. Dit in tegenstelling tot de effecten van de situering van de boorlocatie Loterijlanden waar de effecten op de natuur, zoals ook is aangetoond in het MER, zeer groot zijn, zowel voor de weidevogels als voor de omwonenden. Het effect is groot te noemen vanwege het lage referentie niveau van het omgevingsgeluid (stiltegebied).

Zoals ook onderschreven door de Commissie, heeft de keuze voor het MMA zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase belangrijke voordelen voor bijvoorbeeld de weidevogelpopulatie en de dotterbloemhooilanden. Hieraan wordt in het voorontwerp-rijksinpassingsplan geen aandacht gegeven.

De opmerking over de hogere beschermingsgraad van de Loterijlanden, is ter zake niet relevant. Het gaat hier immers over de nadelige effecten op een gebied, en niet het (beoogde) beschermingsniveau daarvan. Dit argument dient in de afweging tot het eventueel afwijken van het MMA dan ook buiten beschouwing te blijven. Deze effecten zijn immers gewogen in het kader van het MER.

Argument 4: Het niet kiezen voor het uitvoeringsalternatief heeft grote gevolgen voor de economische haalbaarheid van het project.

Reactie: De kosten voor het boren van het project zijn in geen enkel document onderbouwd. Voorts is niet aangetoond dat de kosten voor het project door te boren overeenkomstig het MMA dusdanig hoog zijn dat het project niet meer rendabel zou zijn. Omdat de onderbouwing van dit argument ontbreekt, is deze niet valide om af te wijken van het MMA. De veronderstelling dat het MMA het project economisch in gevaar brengt, is dan ook nergens op gestoeld en kan niet worden aangenomen. Het ministerie van EZ heeft tijdens het voorlichten van de raden toegezegd te komen met onderbouwende cijfers. Dit is tot uitkomen van deze reactie nog niet gebeurd.

Argument 5: Dubbele locaties (MOB-terrein en Loterijlanden) is onwenselijk.

Reactie: De gehele looptijd van het project beschouwend en de ervaring dat met voortschrijdend inzicht over 50 jaar een nieuwe bestemming voor het leeggeproduceerde gasveld zal worden gevonden, is het ontwikkelen van een tijdelijke tweede locatie niet onoverkomelijk. De locatie Loterijlanden is in de jaren '60 per toeval tot stand gekomen doordat op deze plek een proefboring werd gehouden. Toentertijd was nog geen sprake van dwingende milieuwetgeving om te zoeken naar een alternatief. Wel zijn mondelinge afspraken gemaakt dat het terrein bij het einde van de gaswinning aan de natuur zou worden teruggegeven, vanwege de belangrijke natuurwaarden van dit gebied (die destijds dus reeds zijn onderkend). Het argument dat dubbele locaties onwenselijk zijn, is derhalve niet doorslaggevend om af te wijken van het MMA en in strijd met het advies van de Commissie. Bovendien wordt de noodzaak van 10 jaar dubbel gebruik niet nader onderbouwd of uitgelegd.

Argument 6: Voordeel hergebruik bestaande putten.

Reactie: In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt aangegeven dat er 14 putten zullen moeten worden geboord, met mogelijk een uitbreiding naar 20 putten om de activiteiten van gasopslag te kunnen laten plaatsvinden. Niet is aangegeven waarom deze uitbreiding naar 20 putten mogelijk noodzakelijk is. Aan de gemeenten is aangegeven dat de 6 bestaande putten op de Loterijlanden mogelijk niet geschikt zijn voor dit nieuwe productieproces. Bij het ongeschikt blijken van de putten vervalt dit argument waarom voor de Loterijlanden is gekozen, dan ook.

Argument 7: Gecompliceerde putten op alternatieve locaties.

Reactie: Dit argument is niet beschreven in het MER, complicaties zijn omschreven, evenals dat geen uitleg is gegeven over de oplossingen. Onduidelijk is op welke gronden dit argument is gebaseerd.

4.2.3. Leidingaanleg

Op p. 25 en 26 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan is ten aanzien van de wijze van leidingaanleg eveneens afgeweken van het MMA. Zo is ten aanzien van de Loterijlanden gekozen voor de open sleufmethode (in plaats van sleufloze aanleg, c.q. gestuurde boring). Ook hiervoor worden weer verschillende (vermeende) argumenten ingebracht:

Argument 1: Veel nadelen van sleufloze aanleg.

Reactie: In het MER is reeds geconcludeerd dat de voordelen van de open sleufmethode niet opwegen ten opzichte van de nadelen van sleufloze aanleg; bij een open sleufmethode is de kans op herstel van het landschap nihil. Dit argument kan aldus niet worden gebruikt om af te wijken van het MMA, immers in het MER zijn deze milieugevolgen uiterst zorgvuldig afgewogen en is op basis daarvan gekomen tot een MMA.

Argument 2: Nadere mitigerende maatregelen worden getroffen.

Reactie: In het voorontwerp-rijksinpassingsplan worden mitigerende maatregelen aangedragen die niet door de Commissie zijn getoetst. Er is derhalve geen onafhankelijk oordeel over de effecten die de mitigerende maatregelen zouden kunnen hebben, en waarover ook in het voorontwerp-rijksinpassingsplan geen zekerheid wordt gegeven ("lijkt het goed mogelijk [...] zonder blijvende gevolgen"). Hierdoor is volstrekt onduidelijk of de mitigerende maatregelen zouden kunnen bewerkstelligen dat de uitvoeringsvarianten slechts in geringe mate van elkaar verschillen.

Argument 3: sleufloze aanleg brengen onaanvaardbare hogere kosten met zich.

Reactie: Dat de sleufloze aanleg grote kosten met zich brengt, weegt ons inziens niet op tegen het feit dat de kans op herstel van het landschap nihil is. Tevens verwijzen wij naar onze reactie op argument 4 m.b.t. het afwijken van het MMA voor de puttenlocatie.

4.2.4. Conclusie

Wij concluderen dat in de motivering om te kiezen voor het voorkeursalternatief en niet voor het door initiatiefnemer bevestigde MMA, nieuwe argumenten naar voren worden gebracht die niet nader (met onderzoeken) worden onderbouwd en daarmee niet op juistheid zijn te controleren. Over deze argumenten heeft de Commissie zich niet uitgelaten.

In de argumentatie wordt voorts ook niet ingegaan op de vraag of en, zo ja, de wijze waarop de negatieve milieuaspecten door de initiatiefnemer zoveel mogelijk ongedaan zullen worden gemaakt. De gebezigde argumentatie voor het voorkeursalternatief is daarmee onvoldoende om af te wijken van het MMA, terwijl de keuze daarvoor wezenlijk nadelige milieuhygiënische effecten met zich brengt. Er bestaat hier dan ook een milieuhygiënische noodzaak te kiezen voor het MMA. De gebezigde argumentatie is daarmee onvoldoende om af te wijken van het MMA. Wij verwijzen hierbij uitdrukkelijk nogmaals naar bijlage 3 en 4 bij deze Bro-reactie.

5. Natuurwaarden Loterijlanden

5.1 Algemeen

Ten aanzien van het beschrijven van de natuurwaarden verwijzen wij ten eerste nogmaals naar de door de gemeenten ingediende zienswijzen en adviezen in het kader van de MER-procedure resp. d.d. 13 februari 2009 en 7 mei 2009. In zijn algemeenheid merken wij op dat het telkens gemaakte onderscheid tussen de realisatiefase en de gebruiksfase onverlet laat dat de cumulatieve effecten daarvan tevens in beschouwing dienen te worden genomen.

5.2. Natuurbescherming / flora- en fauna

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt niet ingegaan op het EHS-beleid van de provincie Noord-Holland dat juist voor de locatie Loterijlanden belangrijke (natuur)waarborgen kent en daarvoor grote consequenties heeft. De aanleg van extra boorputten op de locatie Loterijlanden is te beschouwen als een permanente ruimtelijke ingreep met, bij jaarrond boren, blijvende effecten op de aanwezige natuurwaarden. In het MER is aangetoond dat de effecten op de weidevogelpopulatie van de Loterijlanden zeer groot zijn. Zo zal de gruttopopulatie aanzienlijk worden verstoord en zich niet meer herstellen. De (externe) effecten op het plangebied en de omgeving zijn onvoldoende beschreven.

Conform de provinciale beleidsregel met betrekking tot de EHS-compensatie zullen de natuurwaarden die verloren gaan, moeten worden gecompenseerd. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt echter niet aangegeven op welke wijze definitieve compensatie plaatsvindt van de EHS-waarden die verloren gaan. Ten onrechte wordt verder niet vermeld of en, zo ja, hoe hierover afstemming met de provincie Noord-Holland heeft plaatsgevonden. Tot slot wordt niet vermeld hoe monitoring van compensatiemaatregelen er uitziet. Hiermee is het voorontwerp-rijksinpassingsplan in strijd met het provinciale EHS-beleid / betrokken Natuurgebiedsplan van de provincie en het beleid van LNV.

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan beschrijft daarnaast een aantal activiteiten die een verstorende werking kunnen hebben op de flora en fauna. Een van de belangrijkste verstorende activiteiten is hier echter niet beschreven, namelijk het plaatsen en in werking hebben (dag en nacht) van een of meerdere boortorens gedurende meerdere jaren. Deze activiteit heeft aanzienlijke en deels onomkeerbare effecten op de weidevogelstand van de Loterijlanden. Voorgaande lijkt evenzeer te gelden voor de effecten vanwege de realisatiefase (ten opzichte van de uitvoeringsfase).

Tevens worden (op p. 75 e.v.) de soorten beschreven waarvoor een ontheffing van de Flora- en faunawet wordt aangevraagd. Op de lijst ontbreken de weidevogels, ondanks dat voor vogels een afwijkend (en strenger) beschermingsregime binnen de Flora- en faunawet geldt. Zoals nu in het voorontwerp-rijksinpassingsplan is aangegeven, wordt geen ontheffing aangevraagd voor verstoring van weidevogels en hun legsels en

broedplaatsen, terwijl in het MER is aangetoond dat de effecten op de weidevogels zeer groot zijn. Voor de gruttopopulatie zijn de effecten zelfs onomkeerbaar desastreus.

Het is daarmee ongewis of het ministerie van LNV hiervoor een ontheffing zal afgeven, terwijl volgens vaste jurisprudentie is vereist dat bij het vaststellen van een bestemmingsplan, c.q. rijksinpassingsplan vaststaat dat onaannemelijk is dat een dergelijk verzoek zal worden geweigerd. Zolang daarover – en ook ten aanzien van de andere (op p. 75 e.v.) benodigde ontheffingsaanvragen - echter onduidelijkheid bestaat, kan het rijksinpassingsplan dus niet worden vastgesteld en mogen de versturende activiteiten niet plaatsvinden.

Daarbij zij nog opgemerkt dat de beoordeling van soortenbescherming - in ieder geval waar het betreft flora & vegetatie - is gebaseerd op de literatuurstudie PNI (zie p. 70 voorontwerp-rijksinpassingsplan). Deze informatie - bestaande uit onderzoeksinformatie over de periode van 1996 tot 2007 - is te gedateerd en nergens uit blijkt dat recent een aanvullende voortoets heeft plaatsgevonden. De in dit verband in het voorontwerp-rijksinpassingsplan opgenomen gegevens zijn derhalve niet actueel en dienaangaande dient ten minste nader onderzoek plaats te vinden teneinde in ieder geval te kunnen beoordelen of eventuele aanvullende ontheffingsverzoeken noodzakelijk zijn.

5.3. Water

In het plangebied zullen leidingen door de grond en door watergangen worden aangelegd. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is de thermische verontreiniging van grond- en oppervlaktewater ten onrechte niet beschouwd, terwijl het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in haar brief van 10 december 2008 (als bijlage 1 bij het voorontwerp-rijksinpassingsplan gevoegd) uitdrukkelijk heeft aangegeven dat de aardgastransport leidingen zodanig dienen te worden aangelegd dat enig thermisch effect op de te kruizen of naastgelegen waterlopen wordt uitgesloten. Warmteafgifte, hoe gering ook, kan de waterkwaliteit en de ecologie namelijk negatief beïnvloeden, aldus het bevoegde Hoogheemraadschap.

In de brief van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier van 10 december 2008 (bijlage 1 bij het voorontwerp-rijksinpassingsplan) worden verschillende overwegingen/voorwaarden gegeven waarvan zeer de vraag is of daarmee voldoende rekening is gehouden, nog los van de vraag of daaraan kan worden voldaan en de uitvoerbaarheid daarvan voldoende is verzekerd. Ter illustratie wordt in dit verband genoemd: de verplichting dat de aanleg van de leidingen niet tot beperkingen mag leiden met betrekking tot het gebruik, de functie en het in stand houden van de wegen (p. 3).

Het Hoogheemraadschap verwacht in dit kader een schriftelijke reactie van betrokken gemeenten. Nu het ministerie van EZ bevoegd gezag is, zijn zij degene die een reactie moeten geven. Deze reactie is ons niet bekend. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan is dan ook in strijd met de door het Hoogheemraadschap gestelde overwegingen/voorwaarden.

5.4. Bodem

Reeds eerder is aangegeven dat ter plaatse van de Loterijlanden een in-situ grondwatersanering wordt uitgevoerd. Hiervoor heeft het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (Gedeputeerde Staten) een vergunning verleend. TAQA B.V. dient de aldaar voorgenomen activiteiten bij Gedeputeerde Staten te melden. Deze zullen dan beoordelen of de voorgenomen werkzaamheden uitvoerbaar zijn met behoud van de saneringsdoelstelling. Mogelijk dat hiervoor bij Gedeputeerde Staten een wijzigingsbeschikking Wet bodembescherming moet worden aangevraagd.

Voor het leidingtraject in Bergen geldt dat de bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan "Herinrichtingsgebied Bergen-Egmond-Schoorl" van toepassing zijn. Deze zijn, met een onderliggend instemmingsbesluit van de gemeente, begin 2007 opnieuw door Gedeputeerde Staten vastgesteld voor een periode van 5 jaar.

Op grond van de bodemkwaliteitskaart is voor bodemonverdacht gebied vrij grondverzet mogelijk. In dit geval is het ingraven van de aardgasleiding toegestaan. De kwaliteit van de bodem ter plaatse is schoon. Voorwaarde is wel dat indien tijdens graafwerkzaamheden bodemverdachte zaken worden geconstateerd, op die plekken alsnog bodemonderzoek wordt uitgevoerd.

Voor afvoer van grond is hergebruik elders alleen mogelijk binnen het herinrichtingsgebied Bergen-Egmond-Schoorl of een ander gebied met een vergelijkbare bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan. Voor hergebruik van grond op andere locaties zijn alsnog partijkeuringen conform het APO4-onderzoek vereist.

Volgens het Besluit bodemkwaliteit gelden voor tijdelijke ontgravingen in principe geen aanvullende regels voor onderzoek (op bodemonverdachte locaties).

Zoals (op p. 58 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan) is overwogen, zullen de effecten op de bodem en natuur in droge periodes sterker zijn, dan in natte periodes. Dientengevolge zullen betrokken werkzaamheden, als bemaling, in het natte seizoen moeten plaatsvinden. Dat is thans onvoldoende verzekerd.

5.5. Geluid

Het geluidaspect is in het voorontwerp-rijksinpassingsplan slechts summier toegelicht en onvoldoende gemotiveerd. Te meer omdat uit onderzoek van de gemeente is gebleken dat met name op de Bergermeer locatie (tijdens de boorperiode van circa drie jaar) niet aan de toetsingskaders van de Handreiking industrielawaai en de grens- en richtwaarden voor stiltegebieden kan worden voldaan.

De plaatselijke omstandigheden, gelegen in de lage referentiesituatie van het omgevingsgeluid eisen derhalve dat hier verder wordt gegaan dan de BBT (best beschikbare technieken), danwel van een zeer zorgvuldige afweging van betrokken belangen. Zo wordt de noodzaak van een 24-uurs boorproces, waarvan vast staat dat dit

grote hinder zal veroorzaken niet nader gemotiveerd in het voorontwerp-rijksinpassingsplan of de achtergronddocumenten. De geluidbelasting ter plaatse van de woningen rond de boorlocatie Bergermeerpolder hoger dan 45 en 40 dB(A) in de avond- en nachtperiode zijn onacceptabel op grond van het feit dat te veel mensen gedurende een te lange periode hinder zullen ondervinden van geluid en trillingen tijdens het boren en dat deze woningen staan in een stiltegebied.

Voorts vinden er een groot aantal (in de zienswijze op het MER beschreven) activiteiten ter plaatse van de puttenlocatie plaats die in het geluidsonderzoek niet zijn genoemd of beoordeeld. Wij verwijzen naar paragraaf 5 van de zienswijzen op het MER.

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt gesteld dat de beschikbare geluidruimte op de Boekelermeer voldoende is voor de vestiging van de installatie van Taqa. Wij kunnen thans niet beoordelen of dit ook daadwerkelijk het geval is.

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan bevat onvoldoende inhoudelijke informatie op het onderwerp geluidhinder zowel tijdens de bouw en de gebruiksfase van zowel de putten als de installaties op de Boekelermeer. Het wettelijk kader ontbreekt. De bedrijfssituatie van de putten na ingebruikname van de putten is niet onderzocht.

5.6. Conclusie

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat het voorontwerp-rijksinpassingsplan aan een aantal cruciale consequenties voor de Loterijlanden op het gebied van natuurbescherming / flora- en fauna, water, bodem en geluid voorbij gaat. Deze dienen alsnog - zo nodig met het verrichten van nader onderzoek - in kaart te worden gebracht en met inachtneming hiervan dient te worden beoordeeld in hoeverre hier alsnog aan de vereiste van de goede ruimtelijke ordening kan worden voldaan.

6. Externe veiligheid

6.1. Toepassen wettelijke regelingen

6.1.1. Rekenmethode/QRA

Voor mijnbouwinstallaties is in het Besluit externe veiligheid installaties (Bevi) thans geen volledige rekenmethode beschreven. Om die reden is een rekenmethodiek toegepast die op het Bevi is gebaseerd. Gesteld is dat, om een toekomstige saneringsverplichting te voorkomen, bedoelde methodiek 'conservatief' in het QRA van oktober 2008 is toegepast. Of daadwerkelijk sprake is van een conservatieve berekening, betwijfelen wij, nu in de QRA van oktober 2008 het Handboek Risicoberekeningen is gevolgd. Wat hier ook van zij, conservatief berekenen impliceert dat de resultaten (aanzienlijk) worden overschat.

Eenzijds ontstaat hierdoor voor eenieder een verkeerd beeld van de toekomstige veiligheidssituatie op het onderhavige bedrijventerrein dat niet eenvoudig zal kunnen worden teruggedraaid (met alle (imago)schade van dien). Anderzijds wordt hierdoor ten onrechte (kostbare) ruimte geclaimd, die daardoor niet voor vestiging van nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven kan worden benut (met forse materiële schade tot gevolg).

Het is dan ook verwonderlijk dat met een addendum bij de milieuvergunningsaanvraag van mei 2009 de contour met vele hectaren is verkleind (van 80 naar 39 hectare). Omdat aan het addendum geen QRA ten grondslag is gelegd, kunnen wij de thans uitgevoerde rekenmethode niet overzien. Dat deze nieuwe contour op basis van een addendum aan het voorontwerp-rijksinpassingsplan ten grondslag is gelegd is dan ook uiterst merkwaardig. Ten minste dient een nieuwe QRA met daarin een deugdelijke berekening en controleerbare uitgangspunten, aan het voorontwerp-rijksinpassingsplan ten grondslag worden gelegd.

6.1.2. Ten onrechte niet geanticipeerd op nieuwe Bevi buisleidingen

In augustus 2009 is - omdat de bestaande wet- en regelgeving op het gebied van buisleidingen met gevaarlijke stoffen tekort schiet - de AMvB Buisleidingen in concept aangeboden aan de Tweede Kamer. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan houdt - hoewel dat (op pag. 44 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan) wel wordtesignaleerd - ten onrechte geen rekening met deze nieuwe AMvB, waardoor niet op de juiste wijze rekening is gehouden met een milieuhygiënische en met name ook een uit veiligheidsoverwegingen verantwoorde aanleg en ingebruikname van de leidingen.

6.2. Bevi in het voorontwerp-rijksinpassingsplan

6.2.1. Regionale functie bedrijventerrein

In het MER en het voorontwerp-rijksinpassingsplan is ten onrechte geen rekening gehouden met de aanwijzing door Provinciale Staten van Noord-Holland (Provinciale Staten) van het bedrijventerrein Boekelermeer Zuid 2 als een regionaal bedrijventerrein. Het omvangrijke bedrijventerrein Boekelermeer Zuid 2, heeft volgens het beleid van

Provinciale Staten in het Streekplan een regionale functie, onder meer vanwege het vestigingsalternatief voor Randstadgeoriënteerde bedrijven uit de regio, de bereikbaarheid en de bijdrage aan nieuwe werkgelegenheid. Van dit beleid is geen rekenschap gegeven.

Dankzij concentratie van (de groei in) bedrijvigheid op dit nieuwe en andere bestaande -geherstructureerde- bedrijventerreinen, zijn grote delen van de groene westrand bij Alkmaar, het unieke binnenduengebied en de oudste polders en droogmakerijen van de wereld rondom Alkmaar, grotendeels ongeschonden en bewaard gebleven voor volgende generaties. Meer werkgelegenheid rondom Alkmaar moet ook een oplossing vormen voor de scheve woon-werkbalans tussen het noorden en zuiden van de provincie Noord-Holland, waar momenteel dagelijks verkeersopstoppingen ontstaan op de A9 richting Amsterdam, Schiphol en de IJmond. Wij wijzen in dit verband tevens op de strijdigheid met het ontwerp van de Structuurvisie 2040 van de Provincie Noord-Holland d.d. 20 oktober 2009.

De Bevi veiligheidscontour heeft dan ook grote impact op de hiervoor geschetste (bedrijventerrein)situatie, in die zin dat voor de als gevolg van de Bevi-contour te saneren m2 bedrijventerrein een alternatieve locatie (in de groene westrand) moet worden gezocht, voor zover deze al beschikbaar zou zijn. Dit onderwerp is ten onrechte in het geheel niet in het voorontwerp-rijksinpassingsplan aan bod gekomen.

Op p. 55 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt voorts overwogen dat risicovolle inrichtingen passend zijn binnen het huidige bestemmingsplan. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat de gasbehandelings- en compressie-installatie zoals die is voorzien in de Boekelermeer niet in het bestemmingsplan past en over aanmerkelijke veiligheidscontouren beschikt die normale exploitatie van de Boekelermeer Zuid 2 als regionaal bedrijventerrein in de weg staan. De realisatie hiervan is een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die door middel van het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt toegelaten zodat een (GR) verantwoording op basis van artikel 13 Bevi noodzakelijk is (en niet ingevolge artikel 4 Bevi, zoals in het voorontwerp-rijksinpassingsplan is aangegeven).

6.2.2 Grenswaarde voor plaatsgebonden risico niet voldaan

Op p. 54 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt gesteld dat de QRA aantoont dat op de Boekelermeer-locatie voldaan wordt aan de grenswaarde voor het PR (van 10^{-6}) bij (beperkt) kwetsbare objecten. Deze conclusie is onjuist. Een QRA is ons niet bekend.

Binnen de PR= 10^{-6} -contour zijn:

1. Bestaande beperkt kwetsbare objecten aanwezig;
2. Geprojecteerde beperkt kwetsbare objecten voorzien en
3. Geprojecteerde kwetsbare objecten voorzien (kantoorgebouwen met een bruto vloeroppervlakte groter dan 1.500 m2 mogelijk).

In het onderhavige geval is sprake van een zogenaamde "nieuwe situatie". Op grond van het Bevi geldt voor de bovenstaande situaties daarom het volgende:

Voor bestaande beperkt kwetsbare objecten en geprojecteerde beperkt kwetsbare objecten geldt de $PR=10^{-6}$ -contour als richtwaarde. Hier moet in beginsel per direct aan worden voldaan. De hiervoor geschetste situatie van bestaande en geprojecteerde beperkt kwetsbare binnen die contour is hiermee in beginsel strijdig. Het bevoegd gezag kan uitsluitend om gewichtige redenen van deze contour/richtwaarde afwijken. Hierbij is veel afhankelijk van de concrete situatie. In het algemeen is afwijken volgens de toelichting op het Bevi eerder denkbaar bij vervangende nieuwbouw (opvullen gaten) dan bij de ontwikkeling van geheel nieuwe gebieden (zoals hier het geval is).

Gewichtige redenen om een nieuw risicovol bedrijf toe te staan waardoor bestaande beperkt kwetsbare objecten binnen deze contour worden gehandhaafd, zijn er vrijwel niet en zeker niet waar het de realisatie van nieuwe gebouwen binnen deze contour betreft. Er zijn geen gewichtige redenen bekend die niet zijn gerelateerd aan een bestaande (reeds lange tijd voortdurende) situatie, waarbij feitelijk geen sprake is van een wijziging. Daarmee lijkt op voorhand vast te staan dat geen gewichtige redenen bestaan voor het afwijken van de 10^{-6} contour en bestaande en geprojecteerde beperkt kwetsbare objecten daarin dus niet mogen zijn/worden gevestigd. Ten aanzien van die objecten lijkt een saneringsverplichting derhalve onafwendbaar. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is daarmee ten onrechte geen rekening gehouden.

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt in de "Veiligheidszone-Bevi" (artikel 8) de vestiging van nieuwe beperkt kwetsbare objecten niet toegestaan. De aanwezigheid van bestaande beperkt kwetsbare objecten wordt echter wel toegestaan (de 2 bedrijven die reeds zijn gevestigd). Deze situatie is in beginsel strijdig met het Bevi. In het inpassingsplan ontbreken de noodzakelijke "gewichtige redenen" waarom dit noodzakelijk zou moeten zijn. Ons inziens zijn deze gewichtige redenen ook niet goed motiveerbaar.

6.2.3 Het voorontwerp-rijksinpassingsplan beschikt niet over een verantwoording groepsrisico

Het GR is ingevolge artikel 1 lid 1 van het Bevi de cumulatieve kans per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het GR is afhankelijk van:

- De jaarlijkse kans dat zich een ongeval voordoet met gevaarlijke stoffen. Dit is weer afhankelijk van:
 - de aard en omvang van de gevaarlijke stoffen
 - de daarmee verrichte handelingen
- Het aantal potentiële slachtoffers in de omgeving van de activiteit, welke op zijn beurt afhangt van:
 - de samenstelling (hoeveelheid én spreiding van de bevolking)
 - de effecten van een stof in geval van een ongeluk

Dit betekent dat het GR ook toeneemt als het bedrijf zelf niet verandert, maar wel meer personen in de omgeving komen.

Het verschil tussen het GR en het PR is erin gelegen dat het PR een duidelijke contour om het bedrijf zelf is. Afgezien van enkele nuances is het simpel: een ontwikkeling kan niet

binnen deze contour (10^{-6}) worden gerealiseerd. Bij het GR is een ontwikkeling daarentegen alleen in samenhang met haar totale omgeving te beschouwen.

Het GR dient bij de vaststelling van een bestemmingsplan, c.q. rijksinpassingsplan verantwoord te worden (artikel 13 Bevi). De verantwoordingsplicht houdt in dat het bevoegd gezag in haar bestuurlijke afweging - naast de rekenkundige hoogte van het GR - verplicht dient mee te nemen:

- de mogelijkheid van zelfredzaamheid van personen in de omgeving van de risico bron;
- de mogelijkheid van bestrijdbaarheid van een incident of ramp;
- mogelijke alternatieven;
- mogelijke risicoreducerende maatregelen.

In de ontheffingsmogelijkheid van artikel 8.3 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan is opgenomen dat het GR (opnieuw) dient te worden afgewogen. Nergens in het voorontwerp-rijksinpassingsplan is echter (een eerste) verantwoording voor het huidige GR gegeven. Hiermee wordt niet voldaan aan de verplichting die voortvloeit uit artikel 13 Bevi. Ook ten aanzien van de puttenlocatie is het GR niet verantwoord.

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan gaat (op p. 54) ten aanzien van het GR ter plaatse van de Boekelermeer alleen in op de personendichtheid op "het industrieterrein Boekelermeer" (uniforme verdeling van 40 personen/ha mogelijk op grond van huidig bestemmingsplan en hierin opgenomen als werkgelegenheidsdoelstelling. Hiervan wordt gezegd dat deze in de praktijk minder zal zijn, bovendien is sprake van een bedrijventerrein).

Ten aanzien van het GR en de verantwoording daarvan wordt gesteld dat dit in het kader van de milieuvergunningprocedure zal plaatsvinden. Een verantwoording van het GR is daarom niet opgenomen in het voorontwerp-rijksinpassingsplan. In artikel 13 van het Bevi staat aangegeven dat een verantwoording van het GR vereist is bij ruimtelijke besluiten waarbij de bouw/vestiging van (beperkt) kwetsbare objecten wordt toegelaten.

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan laat de aanwezigheid van bestaande beperkt kwetsbare objecten toe binnen een nieuwe $PR=10^{-6}$ -contour, die ontstaat juist vanwege de vestiging van Taqa. Hierdoor moet ten minste voor het plangebied van het voorontwerp-rijksinpassingsplan het GR worden verantwoord. Het GR is derhalve ten onrechte nog steeds niet in kaart gebracht.

Het GR moet dus volledig worden verantwoord bij het voorontwerp-rijksinpassingsplan en niet (alleen) tijdens de milieuvergunningprocedure. Voor de berekening van het GR moet daarbij worden uitgegaan van de in het bestemmingsplan opgenomen personendichtheid die is opgenomen voor de overige gronden van het bedrijventerrein.

Binnen het plangebied van het voorontwerp-rijksinpassingsplan dienen meerdere scenario's te worden gezien:

1. geen objecten van derden binnen het plangebied;
2. alleen bestaande beperkt kwetsbare objecten binnen het plangebied;
3. toename van beperkt kwetsbare objecten binnen het plangebied.

Dit om te bepalen wat de effecten van deze mogelijke ontwikkelingen zijn op het GR. Op basis hiervan ontstaat dan pas het getalsmatige afwegingskader op grond waarvan een verantwoorde keuze gemaakt kan worden wat wel en niet toelaatbaar is binnen het plangebied en wellicht ook daarbuiten. Voor zover ons bekend zijn deze scenario's tot nu toe nog niet doorgerekend.

6.2.4. Reeds aanwezige bedrijven

Binnen de $PR=10^{-6}$ -contour zijn twee (beperkt kwetsbare) bedrijven aanwezig. Gesteld wordt dat deze aanwezigheid volgens het Bevi aanvaardbaar is omdat sprake is van het ALARA-beginsel (thans BBT) (p. 54). Deze overweging is rechtens onjuist.

Het ALARA-beginsel wordt in het Bevi met name toegepast bij "bestaande situaties". Hier is echter sprake van een "nieuwe situatie". Op grond van het Bevi geldt de $PR=10^{-6}$ -contour daarvoor als richtwaarde. Hier moet in beginsel per direct aan worden voldaan. Deze situatie is dus hiermee in beginsel strijdig met het Bevi. Dat het ALARA-beginsel, althans de BBT wordt toegepast doet aan die strijdigheid niet af. Het bevoegd gezag kan zoals reeds is opgemerkt uitsluitend om gewichtige redenen van deze richtwaarde afwijken, maar de argumentatie hiervoor lijkt dus te ontbreken.

6.2.5. Conclusie

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan is in strijd met de Bevi-wetgeving opgesteld. De motivatie om af te wijken van de geldende Bevi-wetgeving is onvoldoende. Er is ten onrechte niet uitgegaan van het vestigen van een nieuw bedrijf (Taqa), het uitgangspunt lijkt steeds dat het zou gaan om een bestaand bedrijf waaraan de omgeving zich moet voegen. Het plan is naar ons oordeel in strijd met de goede ruimtelijke ordening.

6.3. Beleid externe veiligheid gemeente Bergen puttenlocatie

In 2008 heeft de gemeenteraad van Bergen de Beleidsvisie Externe veiligheid 2008-2011 vastgesteld. De ambitie van de gemeente Bergen op het gebied van externe veiligheid is een gemeente te zijn waarin veilig wonen en recreëren de belangrijkste uitgangspunten vormen. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt ten onrechte geen aandacht gegeven aan de Beleidsvisie Externe veiligheid gemeente Bergen 2008-2011. In deze beleidsvisie is ten aanzien van Bevi-inrichtingen het volgende opgenomen:

"Bij het maken van bestemmingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen en in wijzigingsplannen onderzoekt de gemeente de Externe veiligheidssituatie. Gezien het recreatieve en woonkarakter wordt voorgesteld geen toename van Bevi-inrichtingen toe te staan."

Aangezien de puttenlocatie een mijnbouwwerk is en naar verwachting op korte termijn als Bevi-inrichting zal worden aangemerkt is deze in strijd met voornoemde Beleidsvisie en daarmee onwenselijk en bovendien in strijd met de goede ruimtelijke ordening.

7. Bevingen

In 1994 en 2001 zijn in de omgeving van Alkmaar aardbevingen te voelen geweest vanuit het gasveld Bergermeer. Vanwege daardoor ontstane maatschappelijke onrust is bij de minister van EZ een second opinion onderzoek op het onderzoek van TNO naar bevingen bedongen. Dat second opinion onderzoek is uitgevoerd door MIT te Boston. De uitkomsten van het second opinion onderzoek zijn meegenomen in het voorontwerp-rijksinpassingsplan.

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is (op p. 60) overwogen dat hieruit niet is gebleken dat de gasopslag activiteiten tot ontoelaatbare effecten zullen leiden. Tegelijkertijd kan (wetenschappelijk) ook niet worden uitgesloten dat geen ontoelaatbare effecten zullen optreden. De hiervoor weergegeven conclusie is gebaseerd op het geomechanische model zoals dat is gebruikt in het TNO-rapport.

Het MIT merkt over dit model op dat het is gebaseerd op een groot aantal input parameters, die niet allemaal exact kunnen worden gespecificeerd. De in 2001 en 1994 opgetreden bevingen kunnen door het door TNO toegepaste model niet worden verklaard, waardoor onzekerheden aan het model kunnen worden toegeschreven. De voorspellende waarde van dit model is voor bevingen daardoor nihil. MIT stelt dat het TNO-rapport daarmee een aantal serieuze tekortkomingen kent ten aanzien van de voorspelling van de locatie en de grootte van potentiële aardbevingen.

Het MIT concludeert mede op basis daarvan dat een bevinggrootte van 2.4-2.7 gedurende injectie te restrictief is en een grotere beving vanwege mogelijk vanaf 2001 opgebouwde spanningen in het veld, niet valt uit te sluiten.

Voorts wordt in het MIT-rapport overwogen dat de kans op bevingen zeker in het eerste traject zal toenemen, nu de injectie van het kussengas ervoor zal zorgen dat de druk in het veld sneller wordt opgebouwd dan afgebouwd is tijdens de laatste productie jaren.

Het MIT rapport ondersteunt de conclusie van TNO niet dat het veld zich zal stabiliseren door het weer op druk te brengen. MIT legt daaraan ten grondslag dat door het in korte tijd op druk brengen met kussengas tijdens dit proces, het veld zou kunnen gaan bewegen.

Voor het ministerie van EZ is het enige argument om de ingebruikname van het Bergermeerveld ten behoeve van gasopslag op grond van seismische gevaren af te wijzen, de maximaal te verwachten grootte van de beving. Deze wordt met 3.9 op de schaal van Richter door bewoners van omliggende gemeenten echter niet als licht ervaren. De norm van 3,9 op de schaal van Richter wordt door Sodm en KNMI zelfs als een aanvaardbaar risico beschouwd. Bovendien wordt geen relatie gelegd met het schadeniveau van bevingen met deze sterkte. De kans dat een aardbeving met deze magnitude plaatsvindt is bovendien maar liefst 1%. Ter illustratie, voor de kustverdediging wordt voor een calamiteit uitgegaan van een kans van optreden van 1:10.000 (10^{-4}). Voor de externe veiligheid geldt voor het plaatsgebonden risico zelfs een

kans van in principe 10^{-6} (is een kans van 1 op 1.000.000 per jaar). In veiligheidstermen is de onderhavige kans van optreden van 10^{-2} derhalve zeer groot.

De onzekerheden die de opslag van gas met zich brengt ten aanzien van de kans, de grootte en de frequentie van het optreden van bevingen worden in het voorontwerp-rijksinpassingsplan onvoldoende duidelijk. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is daardoor onvoldoende gemotiveerd dat de ingebruikname van het Bergermeerveld daadwerkelijk geschikt is voor gasopslag.

8. Uitvoerbaarheid

8.1. Exploitatieplan

De Wro verplicht dat indien sprake is van een aangewezen bouwplan, gelijktijdig met een rijksinpassingsplan, een exploitatieplan wordt vastgesteld. Van het vaststellen van een exploitatieplan kan slecht wordt afgezien indien sprake van één van de in artikel 6:12 lid 2 onder a, b en c Wro genoemde situaties. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan gaat ervan uit dat het verhaal van de kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluit begrepen gronden anderszins verzekerd is (artikel 6.12 lid 2 sub a Wro), te weten door middel van een te sluiten anterieure, c.q. exploitatieovereenkomst.

Op dit moment is echter nog geen enkel zicht op een dergelijke exploitatieovereenkomst op grond waarvan de grondexploitatiekosten van die gronden anderszins verzekerd (zouden) zijn. Met de gemeente Alkmaar en Bergen – de belangrijkste grondeigenaren in het betrokken gebied - en voor zover bekend ook met andere betrokken grondeigenaren is geen anterieure overeenkomst in de zin van artikel van artikel 6.12 lid 2 sub a Wro gesloten. Nu in het voorontwerp-rijksinpassingsplan kostenverhaal anterieur noch via een exploitatieplan is geregeld, is sprake van strijd met het bepaalde in artikel 6.12 Wro.

De Boekelermeer Zuid-2 is een gebied in ontwikkeling. Derhalve worden in het gebied openbare voorzieningen aangelegd, die financieel gedragen moeten worden door de ontwikkelingen. In de vergoeding voor de kosten voor de aanleg van openbare voorzieningen is tot nu toe niet voorzien. Er zal hierover een overeenkomst moeten worden afgesloten met de gemeente Alkmaar, een anterieure overeenkomst met het rijk is ons inziens onvoldoende. Bovendien hebben wij geen inzicht in deze overeenkomst en is het bij ons daarom onbekend hoe wordt voorzien in de bijdrage voor de aanleg van openbare voorzieningen.

8.2. Inrichtingsmaatregelen / evaluatieprogramma

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is beschreven hoe in een overeenkomst bepaalde in het MER genoemde effectbeperkende inrichtingsmaatregelen die behoren bij de uitvoering van het plan, zijn opgenomen. Het betreft hier onder andere de aspecten natuur, archeologie en geluid. De in dit verband in bedoelde overeenkomst gestelde eisen zijn in het MER echter niet samengevat en de inhoud van de overeenkomst is voorts ook niet bekendgemaakt. Met andere woorden, het is volstrekt onduidelijk of bedoelde maatregelen in de overeenkomst zijn opgenomen en, zo ja, of dat op een afdoende wijze is gebeurd. Door het ontbreken van informatie daarover bestaat geen zicht op welke wijze belangen van natuur, burgers en gemeenten geborgd zullen worden. Voorts is onduidelijk hoe deze rechtens zullen kunnen worden afgedwongen en of daaraan eventueel consequenties zullen worden verbonden.

Onderdeel van het evaluatieprogramma is bijvoorbeeld monitoring van het veld in verband met bevingsgevaar. Optredende bevingen zullen echter generlei leiden tot beëindiging van het project, terwijl daartoe mogelijk wel milieuhygiënische noodzaak zal

bestaan. Gegevens zullen slechts kunnen worden gebruikt ter verbetering en evaluatie van gebruikte modellen (die thans de eerdere bevingen niet kunnen voorspellen).

De overeenkomst biedt onvoldoende zekerheid om passende uitvoering te kunnen garanderen aan de in het voorontwerp-rijksinpassingsplan opgenomen bestemmingen. Omwille van de rechtszekerheid zou dat sowieso zoveel als mogelijk in het voorontwerp-rijksinpassingsplan zelf dienen te worden verankerd. De uitvoerbaarheid van het voorontwerp-rijksinpassingsplan is ook hiermee in het geding.

8.3 Financiële en uitvoerbaarheid

De opdrachtgever van het project is een consortium waar de Staat der Nederlanden en de minister van EZ gezamenlijk voor 40% eigenaar van zijn. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is geen inzicht gegeven in een begroting op grond waarvan de financiële uitvoerbaarheid kan worden aangenomen. Het is in ieder geval ongeoorloofd en in strijd met het Europese recht indien de financiële uitvoerbaarheid afhankelijk blijkt van door de overheid verstrekte financiële middelen. De enkele stelling dat de participanten van het consortium het project financieren is onvoldoende om aan te nemen dat het plan financieel uitvoerbaar is. Voorgaande klemt te meer, nu het hier gaat om een zeer forse investering van naar verwachting een bedrag van ongeveer 800 miljoen euro (of 700 miljoen, over het bedrag bestaat nogal onduidelijkheid). Dat brengt een verzwaarde motiveringsplicht van de financiële uitvoerbaarheid met zich.

De financiële uitvoerbaarheid is ook niet aangetoond met een exploitatie-opzet. Hierbij zij voorts nog gewezen op het feit dat op de geprojecteerde gronden nog geen eigendom of ander zakelijk recht is verkregen (zie paragraaf 8.1). Daarmee zullen aanzienlijk kosten zijn gemoeid waarvan in het voorontwerp-rijksinpassingsplan geen enkele blijk is gegeven. Daarnaast is binnen de voorgestelde risicocontour een aantal bedrijven gevestigd.

Deze bedrijven worden door de opname van de risicocontour in het voorontwerp-rijksinpassingsplan beperkt in hun huidige en toekomstige bedrijfsvoering, alsmede hun eventuele uitbreidingsplannen. Voor een aantal bedrijven geldt bovendien dat sprake zal zijn van een saneringssituatie. Deze bedrijven zullen dan ook moeten worden verplaatst. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan geeft ook geen inzicht in of financiële onderbouwing over deze bedrijfsbeperkingen en saneringssituaties, terwijl de verwachting bestaat dat hiermee aanzienlijk hoge kosten mee gemoeid zullen zijn. De realiteitswaarde van het voorontwerp-rijksinpassingsplan en daarmee de financiële uitvoerbaarheid daarvan is ook om deze reden in het geding.

Op basis van art. 8.2 van de Regels van het voorontwerp-rijksinpassingsplan mogen geen bedrijfsgebouwen binnen de 10^{-6} (Bevi)contour worden gebouwd. Bedrijfsgebouwen vallen immers volgens de begrippenlijst van het voorontwerp-rijksinpassingsplan onder de beperkt kwetsbare objecten. Het rijk zou onder gewichtige omstandigheden ontheffing mogen verlenen. Het is volstrekt onduidelijk hoe de uitvoering hiervan eruit zal zien en daar wordt ook niet op ingegaan.

De geschetste financiële risico's bij afwijking van het uitvoeringsalternatief getuigen niet dat sprake is van een deugdelijke economische uitvoerbaarheid. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan geeft onvoldoende inzicht in de economische uitvoerbaarheid. Wij hebben twijfel bij een rendabele bedrijfsvoering bij het opslaan van gas en de kosten die daarmee gemoeid zijn, zodat onzes inziens de economische haalbaarheid in het geding is.

Ook de SER-ladder voor nieuwe bedrijventerreinen (eigen beleid van het ministerie van EZ) staat bovendien in de weg aan de economische uitvoerbaarheid van het plan. Bij een behoefte aan een nieuw bedrijventerrein dient eerst gekeken te worden of bestaande bedrijfsterreinen kunnen worden gebruikt en of alternatieven voorhanden zijn, alvorens een nieuw bedrijventerrein kan worden aangewend. De overwegingen en financiële consequenties in het licht van de SER-ladder zijn niet opgenomen.

Het vaststellen van het voorontwerp-rijksinpassingsplan heeft gevolgen voor de grondprijs van binnen het bedrijventerrein Boekelermeer. Mocht de ontwikkeling niet doorgaan dan wordt de grond waardeloos, omdat deze slechts geschikt is voor een gasbehandelings- en compressie-installatie. Als de ontwikkeling wel doorgaat dan worden de bestemde gronden uniek en daarmee zeer waardevol voor de initiatiefnemer, een vergelijkbaar perceel bestaat immers niet. De overige gronden zijn echter niet uitgeefbaar, bovendien is sprake van een grote imagoschade voor het gehele bedrijventerrein. Deze financiële consequenties zijn op geen enkele wijze in kaart gebracht.

8.4. Ontbreken politieke en maatschappelijke draagvlak

De maatschappelijke kant van de met het voorontwerp-rijksinpassingsplan samenhangende maatschappelijke en politieke vraagstukken, zoals draagvlak onder de bevolking en de lokale politiek, is niet, althans onvoldoende onderbouwd. Het nationale belang om een voorontwerp-rijksinpassingsplan vast te stellen, ontbreekt. Het heeft er alle schijn van dat de ministerie EZ haar publieke bevoegdheden inzet om haar private belangen in het consortium, te kunnen nastreven.

Het politieke en maatschappelijke draagvlak ontbreekt voorts vanwege de niet meer te behalen doelstellingen met betrekking tot de werkgelegenheids groei en -behoud binnen de regio. Door initiatiefnemer voorgespiegelde groei van de werkgelegenheid is tijdelijk van aard. Het verlies aan banenpotentie op de langere termijn op de Boekelermeer zuid is een permanent effect. De impact van de risicocontour op het bedrijventerrein is dermate groot dat deze doelstellingen niet meer kunnen worden gehaald.

Ten slotte is het maatschappelijk draagvlak ten aanzien van mogelijke schade onvoldoende gewaarborgd. Er is niet voorzien in een deugdelijke schaderegeling, anders dan de Mijnbouwwet voorschrijft, waarin mogelijke schade voor burgers wordt vergoed. De huidige regeling waarbij de bewijslast bij de schadeoplopende partij ligt veroorzaakt een groot afbreuk aan maatschappelijk draagvlak van de plannen. Wij willen hierbij bij het bevoegd gezag op aandringen tot het sluiten of opstellen van deugdelijk convenant of

schaderegeling met betrekking tot het ontstaan van schade, teneinde het maatschappelijk draagvlak te vergroten.

9. Regels

9.1 Artikel 3

In de regels is in artikel 3.2 sub b. onder 2. de bouwhoogte van een reclamemast van 8 meter opgenomen. Deze reclamemast past niet in het beeldkwaliteit van het bedrijventerrein en is in strijd met het beleid van de gemeente.

Artikel 3.2 sub b. onder 3. bevat de mogelijkheid tot de bouw van een schoorsteen/afblaas met maar liefst een bouwhoogte van 80 meter. Nog daargelaten dat in het MER is overwogen dat afblazen niet noodzakelijk is, is deze schoorsteen niet opgenomen in de impressiebeelden en lijkt deze erg hoog.

9.2 Artikel 6

Het aanleggen van leidingen is niet opgenomen in de noodzakelijke aanlegvergunning ter plaatse van de bestemming Leiding-Gas. Ingevolge de Wet op de archeologische monumentenzorg dient in een bestemmingsplan (i.c. rijksinpassingsplan) de bescherming van archeologische waarden afdoende te zijn verzekerd. Dat kan door in de planvoorschriften voorwaarden op te nemen, bijvoorbeeld ten aanzien van het verrichten van veldonderzoek en de documentatie en berging van eventueel aangetroffen informatie en materiaal.

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is ter invulling hiervan - los van de juistheid van de daarin opgenomen effecten en onderzoeksfasen - nu slechts voorzien in de toelichting en de mogelijkheid tot het daarin verwerken van de te verkrijgen onderzoeksresultaten, terwijl dergelijke verplichtingen ook in de planvoorschriften moeten worden opgenomen, teneinde de afdwingbaarheid daarvan te kunnen garanderen. Toetsing aan onderwerpen als water, ecologie en archeologie achten wij noodzakelijk. Bovendien mist een verbod op aanlegvergunningplichtige activiteiten. De privaatrechtelijke regeling is naar ons oordeel niet afdoende.

9.3 Artikel 8

9.3.1 Inleiding

In artikel 8 zijn de algemene aanduidingsregels opgenomen. Een belangrijke aanduiding is de "Veiligheidszone-Bevi" (zie eveneens hoofdstuk 5). Binnen die zone geldt een algemeen bouwverbod, met de mogelijkheid tot het verlenen van een ontheffing door de minister van EZ. Het artikel geeft geen duidelijkheid over het überhaupt toestaan van bedrijven, onduidelijk is welk risiconiveau de minister aanvaardbaar vindt, of hoe de afweging plaatsvindt. Bovendien is geen procedureregeling opgenomen. Voorop staat echter dat een ontheffingsbevoegdheid in strijd is met de goede ruimtelijke ordening. In de paragrafen 9.3.2 e.v. wordt daar nader op in gegaan.

9.3.2 Artikel 8.3: binnenplanse ontheffingsmogelijkheid is onvoldoende objectief (I)

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan kent in artikel 8.2 een bouwverbod voor beperkt kwetsbare objecten binnen de "Veiligheidszone-Bevi" (10^{-6} contour). In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is in artikel 8.3 een binnenplanse ontheffing als bedoeld in artikel 3.6 lid 1 sub c Wro opgenomen, op basis waarvan de minister van EZ ontheffing kan verlenen voor het vestigen van beperkt kwetsbare objecten binnen voornoemde "Veiligheidszone-Bevi". Overeenkomstig vaste rechtspraak dient een binnenplanse ontheffing voldoende objectief bepaald te zijn, zowel kwantitatief als kwalitatief.

De binnenplanse ontheffing als opgenomen in artikel 8.3 voldoet niet aan dit vereiste van objectieve bepaalbaarheid. Er worden geen normen gesteld met betrekking tot bijvoorbeeld de hoeveelheid te bouwen beperkt kwetsbare objecten en/of de hoogte, dan wel de oppervlakte van deze eventueel te bouwen objecten. Kwalitatief wordt slechts als norm gegeven dat rekening moet worden gehouden met de toepasselijke richtwaarden en het groepsrisico (GR). Minimale of maximale normen waarbinnen met deze richtwaarden rekening moet worden gehouden, worden niet gesteld. Tevens worden geen normen gesteld waarbinnen een GR al dan niet toelaatbaar is.

De binnenplanse ontheffingsmogelijkheid van artikel 8.3 is dan ook (zowel kwantitatief als kwalitatief) onvoldoende objectief en daarmee in strijd met de uitgangspunten van een goede ruimtelijke ordening.

9.3.3. Er vindt geen ontheffing plaats van beperkende voorschriften (II)

Een binnenplanse ontheffing ex artikel 3.6 lid 1 sub c Wro kan voorts slechts worden verleend van bestemmingsplanvoorschriften en niet van (op de plankaart aangegeven) bestemmingen. Dat wil zeggen dat de toepassing van een ontheffingsbevoegdheid niet tot gevolg mag hebben dat de bestemming wijzigt.

Beperkende voorschriften in een bestemmingsplan schrijven voor hoe hoog (goot en nok), breed, lang, hoe groot in oppervlakte, etc. een object mag worden gebouwd. Artikel 8 van het voorontwerp-rijksinpassingsplan bevat beperkende voorwaarden en geen beperkende voorschriften waardoor de bestemming van de betrokken percelen de facto wijzigt van een bestemming ten behoeve van de "Veiligheidszone-Bevi" van bebouwing vrijgestelde gronden naar een bestemming waarop bedrijven zijn toegelaten.

9.3.4. De binnenplanse ontheffing heeft geen betrekking op ondergeschikte delen van het bestemmingsplan (III)

Het bestemmingsplan "Boekelermeer Zuid 2" geeft aan de betreffende gronden binnen de "Veiligheidszone-Bevi" de bestemmingen BI, BII en BII*. Deze gronden zijn bestemd voor de bedrijfsvestiging van transport- en distributiebedrijven, alsmede voor bouw- en productiebedrijvigheid uit milieucategorie 2 tot en met 4.2, zoals die zijn vermeld in de Lijst van bedrijfstypen opgenomen bij de bestemmingsplanvoorschriften, en voor niet-zelfstandige kantoren met een kantooroppervlakte van maximaal 2.000 m² per bedrijf. Zwaardere bedrijven zijn toegelaten binnen de bestemming BII*. Deze bedrijven mogen vallen onder de milieucategorie 5.1 (met de grootste aan te houden afstand voor geur, stof en gevaar van 300 meter) zoals die is vermeld in de Lijst van bedrijfstypen.

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan regelt alleen een ontheffing voor de bouw van objecten binnen de $PR=10^{-6}$ -contour. Gesteld wordt dat hiermee het GR kan worden beheerd en een te hoog GR kan worden voorkomen. Om de volgende reden is dat niet geheel juist. Als direct buiten de $PR=10^{-6}$ -contour gebouwen worden gerealiseerd met een grote personendichtheid kan ook een te hoog GR ontstaan. De invloed daarvan is immers niet aan de contour gebonden. Dit risico wordt echter niet in de voorschriften (aan de ontheffing) ondervangen.

Burgers moeten voldoende beschermd zijn tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het basisbeschermingsniveau is een basisnorm dat de kans uitdrukt dat een omwonende overlijdt door een ongeluk met een gevaarlijke stof en is uitgedrukt in een getal dat het plaatsgebonden risico (PR) vertegenwoordigt. Dat is de kans dat een persoon die een jaar lang permanent en onbeschermd op een bepaalde plaats aanwezig is, als rechtstreeks gevolg van een ongeluk met gevaarlijke stoffen overlijdt. Het PR waaraan een burger blootgesteld mag worden ten gevolge van de activiteiten van een inrichting bedraagt maximaal 10^{-6} per jaar. Dat betekent dat de kans daarop niet hoger mag zijn dan één op de miljoen (10^{-6}) per jaar.

Bij verlening van een ontheffing wordt de mogelijkheid gecreëerd beperkt kwetsbare objecten binnen de 10^{-6} contour te bouwen. Het is dan zelfs mogelijk om beperkt kwetsbare objecten binnen de 10^{-5} of 10^{-4} contour te bouwen. Dit is een ongewenste en vanuit het oogpunt van externe veiligheid zelfs gevaarlijke situatie. Het Bevi (en daarmee de "Veiligheidszone-Bevi") is er immers op gericht individuele en groepen burgers een basisbeschermingsniveau te garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Die garantie kan bij de verlening van een ontheffing zoals thans in het voorontwerp-rijksinpassingsplan voorzien, niet worden gegeven. Bovendien is het in strijd met het Bevi-beginsel dat nieuwe beperkt kwetsbare objecten binnen de 10^{-6} contour zijn toegestaan. Gewichtige redenen of zwaarwegende belangen om hiervan af te wijken zijn in het voorontwerp-rijksinpassingsplan niet gegeven en bovendien ook niet als voorwaarden bij de ontheffing gesteld.

Het ruimtelijk effect van de binnenplanse ontheffing is daarmee te groot. Een binnenplanse ontheffing is een te lichte bevoegdheid voor een verandering van de primaire normstelling die allerm minst beperkt blijft tot ondergeschikte onderdelen van de bestemmingsregeling en ook daarom in strijd is met de goede ruimtelijke ordening.

Conclusie

Op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de algemene rechtsbeginselen van democratische besluitvorming dient bij een omvangrijk project als het onderhavige, de nodige zorgvuldigheid te worden betracht ten aanzien van de voorbereiding hiervan en de besluitvorming hierover en dient bovendien een deugdelijke motivering voorhanden te zijn voor de hierbij gemaakte (ruimtelijke) keuzen die voor de lokale bevolking en overheden verstrekkende gevolgen (zullen) hebben.

In het voorontwerp-rijksinpassingsplan wordt direct gefocust op lokale inpassing. Dit is strijdig met het principe van een goede ruimtelijke ordening. Deze onjuiste werkwijze leidt tot rechtsonzekerheid, waarbij de maatschappelijke kosten van de gasrotonde zonder enige weging worden doorgeschoven naar het regionale en lokale beleidsniveau. Het zijn geen ruimtelijke nationale belangen die een keus voor de Bergermeer rechtvaardigen, maar de economische belangen van een concessiehouder en het daaraan gelieerde consortium. Wij stellen vast dat onderhavig project niet is neergelegd in nationaal (ruimtelijk) beleid en het nationaal belang ook anderszins ontbeert, zodat hier iedere wettelijke grondslag een rijksinpassingsplan vast te stellen, ontbreekt.

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan kijkt op twee belangrijke onderdelen (de locatie voor het puttenterrein en de wijze van leidingaanleg door de Loterijlanden) af van het zogenaamde MMA (Meest Milieuvriendelijk Alternatief) zoals dit volgt uit het MER. Wij concluderen dat in de motivering om te kiezen voor het voorkeursalternatief en niet voor het door initiatiefnemer bevestigde MMA, nieuwe argumenten naar voren worden gebracht die niet nader (met onderzoeken) worden onderbouwd en daarmee niet op juistheid zijn te controleren. Over deze argumenten heeft de Commissie zich niet uitgelaten.

In de argumentatie wordt voorts ook niet ingegaan op de vraag of en, zo ja, de wijze waarop de negatieve milieuaspecten door de initiatiefnemer zoveel mogelijk ongedaan zullen worden gemaakt. De gebezigde argumentatie voor het voorkeursalternatief is daarmee onvoldoende om af te wijken van het MMA, terwijl de keuze daarvoor wezenlijk nadelige milieuhygiënische effecten met zich brengt. Er bestaat hier dan ook een milieuhygiënische noodzaak te kiezen voor het MMA. De gebezigde argumentatie is daarmee onvoldoende om af te wijken van het MMA.

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan beschrijft daarnaast een aantal activiteiten die een verstorende werking kunnen hebben op de flora en fauna. Een van de belangrijkste verstorende activiteiten is hier echter niet beschreven, namelijk het plaatsen en in werking hebben (dag en nacht) van een of meerdere boortorens gedurende meerdere jaren. Deze activiteit heeft aanzienlijke en deels onomkeerbare effecten op de weidevogelstand van de Loterijlanden.

Ten aanzien van milieuaspecten kan worden geconcludeerd dat het voorontwerp-rijksinpassingsplan aan een aantal cruciale consequenties voor de Loterijlanden op het gebied van natuurbescherming / flora- en fauna, water, bodem en geluid voorbij gaat.

Deze dienen alsnog - zo nodig met het verrichten van nader onderzoek - in kaart te worden gebracht en met inachtneming hiervan dient te worden beoordeeld in hoeverre hier alsnog aan de vereiste van de goede ruimtelijke ordening kan worden voldaan.

Voor mijnbouwinstallaties is in het Besluit externe veiligheid installaties (Bevi) thans geen volledige rekenmethode beschreven. Met een addendum bij de milieuvergunningaanvraag van mei 2009 de contour met vele hectaren is verkleind (van 80 naar 39 hectare). Omdat aan het addendum geen QRA ten grondslag is gelegd, kunnen wij de thans uitgevoerde rekenmethode niet overzien.

Bovendien wordt bij de inpassing van de installatie op de Boekelermeer de verkeerde benadering van de Bevi-wetgeving gekozen. In deze wetgeving moet een nieuwe installatie inpasbaar zijn in de omgeving. Bij de in het voorontwerp- rijksinpassingsplan gekozen benadering wordt de omgeving aangepast aan de installatie. Dit is in strijd met de Bevi-wetgeving.

De onzekerheden die de opslag van gas met zich brengt ten aanzien van de kans, de grootte en de frequentie van het optreden van bevingen worden in het voorontwerp-rijksinpassingsplan onvoldoende duidelijk. In het voorontwerp-rijksinpassingsplan is daardoor onvoldoende gemotiveerd dat de ingebruikname van het Bergermeerveld daadwerkelijk geschikt is voor gasopslag.

Er is in het voorontwerp-rijksinpassingsplan geen inzicht gegeven in de uitvoerbaarheid van het project. Niet op grond van exploitatie, financieel, politiek en maatschappelijk draagvlak en op grond van een evaluatieprogramma. Het voorontwerp-rijksinpassingsplan is derhalve ook op dit punt onvoldoende.

Verschillende onderdelen zijn in overleggen met gemeenten en betrokken besturen meermalen aan de orde geweest. Diverse toezeggingen voor nadere onderbouwing door het ministerie van EZ zijn niet nagekomen (expert meeting ten aanzien van bevingen, financiële onderbouwing van het project en de toelichting op de verschillen in interpretatie ten aanzien van de Bevi-wetgeving).

Het voorontwerp-rijksinpassingsplan beoordelen wij op grond van bovenstaande als onvoldoende om de procedure te kunnen vervolgen.